

Stortinget finanskomité
Stortingets familie- og kulturkomité

Kulturdepartementet
Finansdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet

Oslo 03.04.2020

NØDVENDIGE AVKLARINGER I FORBINDELSE MED MIDLERTIDIG KOMPENSASJONSORDNING FOR SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE, VEDTATT AV STORTINGET MANDAG 16.03.2020.

Selvstendige næringsdrivende som leverer innhold til mediebransjen, har siden Koronautbruddet i Norge kjent på store økonomiske konsekvenser. Både i form av avlyste oppdrag og stans av potensielle oppdrag. I forbindelse med endring av smittevernlovens § 4-1 og det påfølgende forbudet mot kulturelle arrangementer med hensikt å hindre smitte av coronaviruset, har flere selvstendig næringsdrivende journalister, fotografer, kritikere m.a. opplevd at et helt dekningsområde som kulturfeltet har forsvunnet over natten. Vi opplever i tillegg at mediebransjen går inn i en periode med totalt annonsetørke der både små og store publikasjoner begynner å permittere ansatte. Dermed er det også naturlig at de heller ikke vil ha kapital til å kjøpe inn stoff fra våre medlemmer. Fra før av det vi at når det er dårlige økonomiske tider, er budsjettene til å kjøpe inn stoff fra frilansere noe av det første som kuttes..

I tillegg viser "Høy trivsel - usikre kår *Frilansundersøkelsen 2019*" utført av OsloMet og , Nord universitet med støtte fra Fritt ord, at medlemmer i vår fagforening NJ Frilans samt Norsk kritikelag og Pressefotografene klubb, allerede har et lavt innteksnivå. Ifølge denne undersøkelsen så tjener 35 prosent av våre medlemmer i NJ Frilans som oppgir at de jobber fulltid som frilansere, 250.000 kroner eller mindre i året. Det er ingen overdrivelse å si at selv før kornautbruddet er dette er en gruppe som allerede har levd på kanten av det som er økonomisk akseptabelt. Flere har også måttet kombinere journalistiske oppdrag med deltidsjobber. Derfor ønsker vi nå få klarhet i spørsmålene under. Samtidig vil vi vise støtte til CREO sitt opprinnelige brev datert 22.03.2020.

Vi ber om at dere også tar i betraktning at vi som leverer journalistikk både i form av *tekst, lyd og bilder* har et samfunnsoppdrag som er særlig viktig i tiden vi befinner oss i. Det er journalistikkens oppgave å gi offentligheten saklig og korrekt informasjon, samtidig som vi skal være kritiske. Dersom de økonomiske rammene fører til at frilansjournalister ikke vil kunne være yrkesaktive vil det være et demokratisk problem. Vi tror at med de riktige økonomiske tiltakene vil vi unngå dette.

Stortinget vedtok mandag 16. mars 2020 en kompensasjonsordning for selvstendig næringsdrivende. Ordningen går ut på at selvstendig næringsdrivende skal motta 80 % av beregningsgrunnlaget fra dag 17. Beregnings-grunnlaget for ordningen er gjennomsnittet av de siste tre års inntekt med en øvre grense på 6 G.

For å kunne få denne nødvendige ordningen raskt i stand, mener NJ Frilans at følgende punkter er avgjørende å få avklart:

Hvem kvalifiserer til ordningen?:

Må den enkelte være registrert hos skatteetaten som selvstendig næringsdrivende, og må det foreligge bekreftelse fra skatteetaten ved søknad.

Når det kommer til vilkår for å kvalifisere til inntektsordningen må det avklares om det skal legges til grunn samme, eller lignende, betingelser som ved dagpenger for lønnsinntakere. Etter endringen av vilkårene for å motta dagpenger etter folketrygdloven, må søkeren ha hatt en minsteinntekt fra lønnet arbeid på minst 0,75 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) de siste 12 avsluttede kalendermånedene, eller minst 2,25 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) i løpet av de 36 siste avsluttede kalendermånedene. Det er videre et krav for dagpenger at har fått redusert arbeidstiden din med minst 40 prosent og at du har redusert arbeidsinntekt. Hvis det skal legges til grunn lignende kvalifikasjonskrav for å kunne motta kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende, er det etter NJ Frilans mening nødvendig at kravene til inntekt de siste 12 eller 36 månedene ikke settes høyere enn minsteinntekten for lønnsinntakere i dagpengeordningen.

- *NJ frilans ber Stortinget/NAV om å avklare nærmere de konkrete vilkårene for å motta den midlertidige kompensasjonsordningen. Vi ber videre om en klargjøring av hvilke typer dokumentasjon som skal fremlegges ved søknad.*

Beregningsgrunnlag

Beregningsgrunnlaget for ordningen er gjennomsnittet av de siste tre års inntekt. Spørsmålet er om «de siste tre år» betyr de siste tre kalenderår eller om det betyr de siste tre ferdiglignede årene, slik beregningsgrunnlaget for sykepenger til selvstendig næringsdrivende tar utgangspunkt i.

- *Hvis beregningsgrunnlaget tar utgangspunkt i de tre siste kalenderårene, ber vi om en avklaring om hvordan inntekt fra år som ikke er ferdiglignet skal dokumenteres.*
- *Hvis beregningsgrunnlaget tar utgangspunkt i de tre siste ferdig lignede årene, ber vi om at det legges inn hjemmel for å ta hensyn til inntektsendring ved stadfesting av beregningsgrunnlag.*

De siste tre ferdiglignede årene er per dags dato 2016, 2017 og 2018. Våre medlemmer kan ha opplevd store inntektsendringer i 2019 og starten av 2020, og det må derfor være anledning til å ta hensyn til inntektsendring, på samme måte som ved beregning av grunnlag ved sykepenger, slik at utbetaling av kompensasjonsordningen vil være representativ for inntekten som er bortfalt pga. coronaviruset.

- *Hvis kompensasjonsordningen skal ta hensyn til en slik inntektsendring, ber vi om avklaring på hva slags dokumentasjon som skal legges ved søknaden for å dokumentere den aktuelle endring.*

Det foreslås her, på samme måte som ved inntektsendring ved beregning av sykepenger for selvstendig næringsdrivende, at følgende dokumentasjon skal legges til grunn:

- *oversikt over innbetalt forskuddsskatt*
- *likning som ennå ikke er utlagt*

- *oppgave fra regnskapsfører eller revisor dersom den inneholder opplysninger om pensjonsgivende årsinntekt*

Videre må det tas hensyn til de næringsdrivende som ikke kan vise til inntekt de tre siste årene, slik at de også omfattes av ordningen.

Problematikk rundt dag 1 i forhold til dag 17

Kompensasjonen etter ordningen er som beskrevet over 80 % av beregningsgrunnlaget fra dag 17. Det er NJ Frilans' forståelse at dette er fordi man da kan kjøre utbetalingene igjennom allerede eksisterende utbetalingsløsning for sykepenger til selvstendig næringsdrivende.

I denne forbindelse er det avgjørende å få avklart hva som skal regnes som dag 1. Det har flere steder vært skissert at dag 1 skal regnes fra inntektsbortfall, og i så tilfelle må det defineres hva som menes med «inntektsbortfall».

Hvis inntektsbortfall skal forstås som dagen avlysningen av det kulturelle arrangementet fant sted, vil det for våre medlemmer kunne bli svært mange «arbeidsgiverperioder» (dag 1-16) da medlemmene kan ha opplevd å ha mottatt flere avlysninger over mange dager. Det må i så tilfelle legges til grunn at «arbeidsgiverperioden» skal starte fra tidspunktet for første mottatte avlysning begrunnet med covid19.

Kombinasjon med andre ytelser

NJ Frilans ber Stortinget/NAV ta stilling til hvordan innvilgelse av den midlertidige kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende vil påvirke andre ytelser fra det offentlige. Det være seg dagpenger, omsorgspenger, uførestønad mm.

Stønadsperiodens lengde

NJ Frilans mener det bør tas stilling til stønadsperiodens lengde. Altså hvor lenge man kan få innvilget kompensasjonsordningen.

Det er NJ Frilans' klare mening at en stønadsperiode blir definert til 6 måneder, med mulighet for forlengelse. Årsaken til dette er at vi nå ser at avlysningene i kulturbransjen strekker seg for arrangementer til langt over sommeren. Flere av våre medlemmer dekker både musikk, scenekunst og andre kulturelle arrangementer. Hvis forbudet i smittevernloven blir utvidet til å gjelde en lenger periode vil vi også se på flere avlysninger.

Videre vil det ta lang tid å reetablere mediebransjen etter at situasjonen er tilbake til normalen. Dette som følge av at flere viktige annonsører sliter økonomisk med likviditet og permitteringer. Dermed vil ikke journalistiske publikasjoner kunne benytte seg av frilansere før de har klart å bli økonomiske stabile.

Annen inntekt under stønadsperioden

Det er et klart ønske at selvstendig næringsdrivende i mediefeltet skal drive sine foretak i så stor grad som mulig til tross for myndighetspålagte forbud. NJ Frilans mener derfor at det bør avklares hvordan annen inntekt under innvilget kompensasjonsperiode skal innvirke på den enkeltes tildeling av midler fra kompensasjonsordningen. Dette kan være inntekter fra f.eks. kurs eller seminarer. Videre må det tas stilling til hvordan inntekter fra stiftelser og fond som stipender. Flere av våre medlemmer jobber med større journalistiske prosjekter over lengre tid og det trengs en avklaring hvordan slike stipend fra f.eks. Fritt ord, NFFO og Kulturrådet, skal innvirke på enkeltes tildeling av midler fra kompensasjonsordningen.

Siden kompensasjonsordningens økonomiske omfang skal utgjøre 80 % av beregningsgrunnlaget, er det NJ Frilans' syn at mottakere av kompensasjonsordningen skal ha muligheten til å tjene opptil 20 % av beregningsgrunnlaget før inntekt relatert til yrkesutøvelse går til avkortning av utbetaling. Videre bør det utredes om slik inntekt over 20% skal gå til avkortning av kompensasjonen. I så tilfelle bør det avklares hvordan denne inntekten skal rapporteres til NAV. Her kan en mulighet være månedlige meldekort til NAV hvor det innrapporteres inntektsbringende yrkesaktivitet. Et slikt meldesystem må, etter NJ Frilans mening, ikke omfatte yrkesaktivitet som ikke er inntektsbringende, da dette kan være vanskelige grenser å trekke for journalister og fotografer.

Flere av medlemmene trenger også en avklaring rundt hvordan de 17 dagene før eventuelle økonomiske tiltak skal fungere i tilfeller hvor det for eksempel skulle dukket opp et oppdrag den 10. Dagen. Går da vedkommende til dag 0, eller blir vil dette enkelte oppdrag kunne inngå i en engen pott på 20 % utenfor de 80% som kompensasjonsbidraget skal være?

Da mange av NJ Frilans medlemmer på kort tid har opplevd å miste store deler av sin inntekt, er det et presserende behov for en praktisk gjennomføring av den midlertidige kompensasjonsordningen som ble vedtatt i stortinget 16. mars. For på best mulig måte ivareta NJ Frilans' medlemmer mener vi at de ovennevnte problemstillinger/spørsmål må avklares av NAV/Stortinget.

Med vennlig hilsen,

Lisbet Jære

Styreleder, NJ Frilans

Brian Cliff Olguin

Nestleder, NJ Frilans